

Jurisdikce a rozhodné právo na internetu II - delikty

Mezinárodní právo soukromé na internetu II

MUNI
LAW

Na odlehčení výkladu po přestávce...

4. průmyslová revoluce

- *„The possibilities of billions of people connected by mobile devices, with unprecedented processing power, storage capacity, and access to knowledge, are unlimited. And these possibilities will be multiplied by emerging technology breakthroughs in fields such as artificial intelligence, robotics, the Internet of Things, autonomous vehicles, 3-D printing, nanotechnology, biotechnology, materials science, energy storage, and quantum computing.“*
- https://www.youtube.com/watch?time_continue=508&v=khjY5LWF3tg

1. průmyslová revoluce

2. průmyslová revoluce

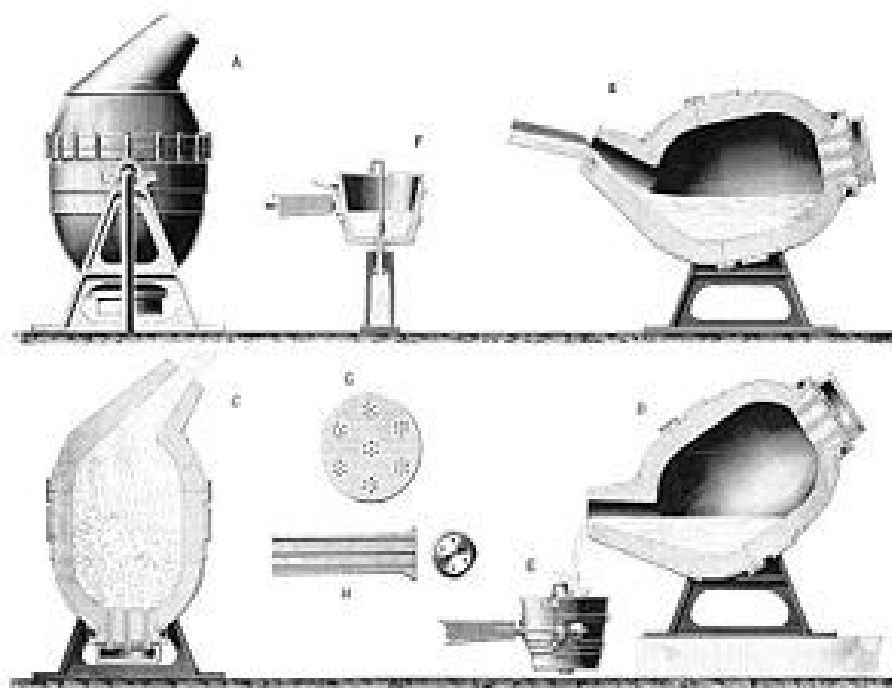

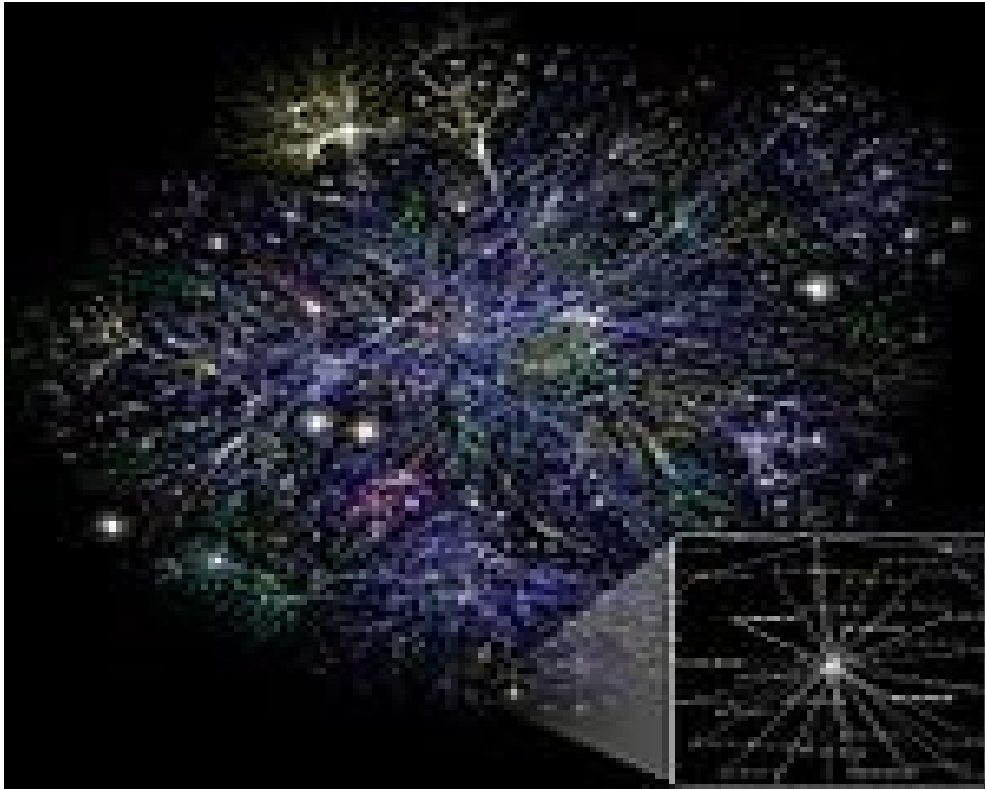
FIG. 65. THE FIRST PART OF BESSEMER'S CONVERTER AND LADLE.

3. průmyslová revoluce

- 1990, Jeremy Rifkin - internet, moderní formy komunikace a obnovitelné zdroje ve 21. století
- *„There are three reasons why today’s transformations represent not merely a prolongation of the Third Industrial Revolution but rather the arrival of a Fourth and distinct one: velocity, scope, and systems impact. The speed of current breakthroughs has no historical precedent. When compared with previous industrial revolutions, the Fourth is evolving at an exponential rather than a linear pace.“*

Internet

MUNI
LAW

Zpět k vážným věcem...

Osnova výkladu

- Mimosmluvní závazkové vztahy s mezinárodním prvkem (delikty)
 - Porušení osobnostních práv a pomluva na internetu
 - a) Procesní aspekty – určení příslušného soudu
 - b) Kolizní aspekty – určení rozhodného práva
 - Porušení práv k duševnímu vlastnictví na internetu
 - a) Procesní aspekty – určení příslušného soudu
 - b) Kolizní aspekty – určení rozhodného práva

Osobnostní práva a pomluva – pr. úprava

Nařízení Brusel Ibis

- Článek 4
 - Obecná příslušnost
- Článek 7 odst. 2
 - Alternativní příslušnost

Nařízení Řím II

- Článek 1 odst. 2 písm. g)
 - Vyloučeno z působnosti
- § 101 ZMPS

Osobnostní práva a pomluva – příslušnost

- Článek 4 Nařízení Brusel Ibis – obvyklé bydliště žalovaného, viz předchozí prezentace
- Článek 7 odst. 2 Nařízení Brusel Ibis
 - ... *ve věcech týkajících se protiprávního jednání či jednání, které je postaveno na roveň protiprávnímu jednání, u soudu místa, kde **došlo nebo může dojít ke škodné události.***
- Místo škodné události
 - Místo příčinné události (místo protiprávního jednání, *locus delicti commissi*)
 - Místo škodlivých následků (místo vzniku újmy, *locus damni infecti*)

Osobnostní práva a pomluva – příslušnost

- C-68/93 Fiona Shevill, Ixora Trading Inc., Chequepoint SARL a Chequepoint International Ltd proti Presse Alliance SA
- Pomluva v tištěných novinách
- Možnost podat žalobu:
 1. Místo, kde došlo k příčinné události (protiprávnímu jednání, zpravidla místo vydavatele) – celá NŠ
 2. Místo škodlivých následků – mozaiková NŠ
 3. Místo bydliště žalovaného = vydavatele, celá NŠ (článek 4)

Osobnostní práva a pomluva – příslušnost

- Spojené věci C-509/09 a C-161/10 eDate Advertising GmbH v. X, Olivier Martinez, Robert Martinez v. MGN Limited
- Pomluva na internetu
 - Možnost žalovat:
 1. Místo, kde došlo k příčinné události (protiprávnímu jednání) – celá NŠ (zpravidla místo vydavatele)
 2. Místo škodlivých následků – mozaiková NŠ
 3. **Centrum zájmů poškozeného – celá NŠ**
 4. Místo bydliště žalovaného (vydavatele), celá NŠ (článek 4)

Osobnostní práva a pomluva – příslušnost

- C-194/16 Bolagsupplysningen OÜ a Ingrid Iisjan v. Svensk Handel AB
- Pomluva právnické osoby na internetu, rozlišení materiální škody a oprava a odstranění nepravdivých údajů
 1. Místo, kde došlo k příčinné události (protiprávnímu jednání) – celá NŠ + oprava nebo odstranění informací (zpravidla místo vydavatele)
 2. Místo škodlivých následků – mozaiková NŠ
 3. Centrum zájmů poškozeného – celá NŠ + oprava nebo odstranění informací
 4. Místo bydliště žalovaného (vydavatele), celá NŠ + oprava nebo odstranění informací (článek 4)

Osobnostní práva a pomluva – příslušnost

- C-800/19 Mittelbayerischer Verlag KG v. SM
 - [...] soud místa, kde se nachází centrum zájmů osoby, která tvrdí, že její osobnostní práva byla porušena obsahem zveřejněným na internetových stránkách, je příslušný k rozhodnutí o žalobě na náhradu celé tvrzené újmy, kterou podala tato osoba, pouze pokud tento **obsah obsahuje objektivní a ověřitelné skutečnosti, které umožňují přímo nebo nepřímo individuálně identifikovat uvedenou osobu.**

Osobnostní práva a pomluva – příslušnost

□ C-251/20 Gtflix Tv v. DR

□ *[...] osoba, která má za to, že její práva byla porušena šířením hanlivých výroků na internetu, a která současně jedná za účelem jak opravy údajů a odstranění uveřejněného obsahu, který se jí týká, tak náhrady újmy plynoucí z tohoto uveřejnění, se může u soudů každého členského státu, na jehož území tyto výroky jsou nebo byly přístupné, domáhat náhrady újmy, která jí byla údajně způsobena v členském státě soudu, jemuž byla věc předložena, ačkoli tyto soudy nejsou příslušné k rozhodnutí o návrhu na opravu a odstranění.*

Osobnostní práva a pomluva – rozh. právo

- Článek 1 odst. 2 písm. g) Nařízení Řím II
 - *Toto nařízení se nevztahuje na mimosmluvní závazkové vztahy, které vznikají z narušení soukromí a osobnostních práv, včetně pomluvy.*
 - neexistuje unifikované kolizní pravidlo pro určení práva rozhodného, neexistuje úprava v mezinárodních smlouvách, nutno jít do národních kolizních předpisů
 - Důvody vyloučení - média, ústavní práva, *libel heavens* (Brunswick v Hamer (1849) 14 QB 185, *each individual libelous publication gives rise to a separate cause of action, with a separate limitation period attached to it*), single vs. multiple publication rule, Gutnick vs. Dow Jones

Osobnostní práva a pomluva – rozh. právo

□ § 101 ZMPS

- *Mimosmluvní závazkové poměry vznikající z narušení soukromí a osobnostních práv včetně pomluvy se řídí právem státu, ve kterém k narušení došlo. Postižená osoba může však zvolit použití práva státu, ve kterém*
 - a) má postižená osoba obvyklý pobyt nebo sídlo,*
 - b) má původce narušení obvyklý pobyt nebo sídlo, nebo*
 - c) se dostavil výsledek narušujícího jednání, pokud to původce narušení mohl předvídat.*

MUNI
LAW

Porušení práv k duševnímu vlastnictví online

Porušení PDV – pr. úprava

Nařízení Brusel Ibis

- Článek 4
 - Obecná příslušnost
- Článek 7 odst. 2
 - Alternativní příslušnost

Nařízení Řím II

- Článek 8 odst. 1
 - Obecné pravidlo *lex loci protectionis*
- Článek 8 odst. 2
 - Jednotné právo duševního vlastnictví Společenství/EU
- Článek 8 odst. 3
 - Vyloučení volby práva
- Článek 13
 - Bezdůvodné obohacení, jednatelství bez příkazu, předsmílní odpovědnost

Porušení PDV - příslušnost

- Článek 4 Nařízení Brusel Ibis – obvyklé bydliště žalovaného, viz předchozí prezentace
- Článek 7 odst. 2 Nařízení Brusel Ibis
 - ... *ve věcech týkajících se protiprávního jednání či jednání, které je postaveno na roveň protiprávnímu jednání, u soudu místa, kde **došlo nebo může dojít ke škodné události.***
 1. Místo příčinné události
 2. Místo škodlivých následků
 3. ALE POZOR – nelze centrum zájmů poškozeného – PROČ? Teritorialita PDV

Porušení PDV - příslušnost

- C-523/10 Wintersteiger AG v. Products 4U Sondermaschinenbau GmbH
 - Porušení ochranné známky na internetu
 - *...spor týkající se porušení práv vyplývajících z ochranné známky zapsané v členském státě, ke kterému mělo dojít tak, že inzerent využil na internetové stránce vyhledávače provozovaného pod národní doménou nejvyšší úrovně jiného členského státu klíčové slovo, které je totožné s uvedenou ochrannou známkou, může být předložen **soudům členského státu, ve kterém je ochranná známka zapsána, nebo soudům členského státu sídla inzerenta.***

Porušení PDV - příslušnost

- C-170/12 Peter Pinckney v. KDG Médiattech AG
 - Porušení autorského práva na internetu
 - *...v případě tvrzeného porušení majetkových autorských práv zaručených členským státem, v němž má sídlo soud, k němuž byla podána žaloba, je tento soud příslušný k projednání žaloby na náhradu škody podané autorem díla proti společnosti usazené v jiném členském státě, která uvedené dílo v tomto členském státě rozmnožila na hmotném nosiči, který je následně prodáván společnostmi usazenými v třetím členském státě prostřednictvím internetové stránky, jež je přístupná rovněž v obvodu soudu, k němuž byla podána žaloba. Uvedený soud je příslušný pouze k rozhodnutí o škodě, ke které došlo na území členského státu, v němž se tento soud nachází.*

Porušení PDV - příslušnost

- C-441/13 Pez Hejduk v. EnergieAgentur.NRW GmbH
 - Porušení autorského práva na internetu
 - *...v případě tvrzeného porušení práv souvisejících s autorským právem zaručených členským státem, v němž má sídlo soud, k němuž byla podána žaloba, je tento soud na základě místa, kde se škoda projevila, příslušný k projednání žaloby na určení odpovědnosti za škodu způsobenou na uvedených právech zveřejněním chráněných fotografií na internetových stránkách přístupných v obvodu jeho příslušnosti. Tento soud je příslušný pouze k rozhodnutí o škodě způsobené na území členského státu, kde má sídlo.*

Porušení PDV - příslušnost

- I. ÚS 3252/22
- Krásné rozhodnutí, srdce MPS právníka plesá...
- ...ÚS potvrdil judikaturu SD EU v dříve uvedených věcech
- ALE zajímavý argument stěžovatelů – mají mít osobnostní autorská práva jiný režim než jejich majetkové aspekty?

Porušení PDV – rozhodné právo

- Viz předchozí výklad – z působnosti Nařízení Řím II vyloučena osobnostní práva
 - ALE - osobnostní práva autorská, osobnostní práva výkonných umělců
- Obchodní tajemství
 - Dle českého práva chráněno v rámci nekalosoutěžní ochrany – článek 6
 - Dle slovenského práva – absolutní povaha – článek 8

Porušení PDV – rozhodné právo

□ Článek 8 Nařízení Řím II

- 1. Rozhodným právem pro mimosmluvní závazkové vztahy, které vznikají z porušení práva duševního vlastnictví, je právo země, **pro kterou je uplatňována ochrana těchto práv.***
- 2. Rozhodným právem pro mimosmluvní závazkové vztahy, které vznikají z porušení jednotného práva duševního vlastnictví Společenství, je v otázkách neupravených příslušným aktem Společenství právo **země, ve které k tomuto porušení došlo.***
- 3. Rozhodné právo určené podle tohoto článku nelze vyloučit dohodou podle článku 14*

Porušení PDV – rozhodné právo

- Článek 8 odst. 1 Nařízení Řím II
 - *Rozhodným právem pro mimosmluvní závazkové vztahy, které vznikají z porušení práva duševního vlastnictví, je právo země, **pro kterou je uplatňována ochrana těchto práv.***
 - Záleží na skutkovém přednesu žalobce
 1. Jednoduché porušení – ochrana uplatňována pouze podle jednoho práva (jinak soud vychází z lex fori)
 2. Multistátní porušení – ochrana uplatňována podle více právních řádů – vznik tzv. mozaiky

Porušení PDV – rozhodné právo

- Článek 8 odst. 2 Nařízení Řím II
 - *Rozhodným právem pro mimosmluvní závazkové vztahy, které vznikají z porušení jednotného práva duševního vlastnictví Společenství, je v otázkách neupravených příslušným aktem Společenství právo **země, ve které k tomuto porušení došlo.***
 - Ochranná známka EU, (průmyslový) vzor Společenství, odrůdová práva Společenství, zeměpisná označení a označení původu
 - Právní úprava vychází z jednotných nařízeních, která neobsahují vše, typicky nároky v případě porušení – pak Nařízení Řím II

Porušení PDV – rozhodné právo

□ Článek 8 odst. 2 Nařízení Řím II

□ Jednoduché porušení – C-421/20 Acacia Srl v. Bayerische Motoren Werke AG.

□ „Článek 88 odst. 2, čl. 89 odst. 1 písm. d) [Nařízení o (průmyslových) vzorech Společenství], jakož i čl. 8 odst. 2 [Nařízení Řím II] musejí být vykládány v tom smyslu, že soudy pro (průmyslové) vzory Společenství, u nichž byla podána žaloba pro porušení podle čl. 82 odst. 5 [...], týkající se porušení práv, k nimž došlo na území jediného členského státu nebo hrozí, že k nim dojde na území jediného členského státu, musejí přezkoumat návrhy související s touto žalobou, směřující k přiznání náhrady škody, poskytnutí informací, dokumentů, předložení účetnictví, jakož i vydání výrobků porušujících práva za účelem jejich zničení, na základě práva členského státu, na jehož území k jednáním týkajícím se údajného porušení uplatněného (průmyslového) vzoru Společenství došlo, nebo hrozí, že k nim dojde, které se za okolností žaloby podané podle uvedeného čl. 82 odst. 5 shoduje s právem členského státu, v němž mají tyto soudy sídlo.“

Porušení PDV – rozhodné právo

□ Článek 8 odst. 2 Nařízení Řím II

□ Multistátní porušení - Spojené věci C-24/16 a C-25/16 Nintendo Co. Ltd v. BigBen Interactive GmbH a BigBen Interactive SA.

- *Článek 8 odst. 2 [Nařízení Řím II] musí být vykládán v tom smyslu, že se pojem „země, ve které k porušení tohoto práva došlo“, ve smyslu tohoto ustanovení, vztahuje na zemi, ve které došlo ke skutečnosti, jež vedla ke vzniku škody. Za okolností, kdy jsou témuž žalovanému vytýkána různá porušení, k nimž došlo v různých členských státech, není k určení skutečnosti, jež vedla ke vzniku škody, namíste vycházet z každého jednotlivého vytýkaného porušení, nýbrž je třeba jednání uvedeného žalovaného posoudit globálně, s cílem určit místo, kde k prvotnímu porušení, z něhož vyplývá vytýkané jednání, došlo nebo hrozí dojít.*

MUNI
LAW

Další otázky

GDPR

□ Článek 79 – příslušnost soudů

- 1. Aniž je dotčena jakákoli dostupná správní či mimosoudní ochrana, včetně práva na podání stížnosti u dozorového úřadu podle článku 77, má každý subjekt údajů právo na účinnou soudní ochranu, pokud má za to, že jeho práva podle tohoto nařízení byla porušena v důsledku zpracování jeho osobních údajů v rozporu s tímto nařízením.*
- 2. Řízení proti správci nebo zpracovateli se zahajuje u soudů toho členského státu, v němž má daný **správce nebo zpracovatel provozovnu**. Řízení se může popřípadě zahájit i u soudů členského státu, kde má **subjekt údajů své obvyklé bydliště**, s výjimkou případů, kdy je správce nebo zpracovatel orgánem veřejné moci některého členského státu, který jedná v rámci výkonu veřejné moci*

Geoblokace

- Internet = prostředí s relativně jednoduchým a neomezeným šířením obsahu, které může mít globální dopady
- „*tento obsah není ve Vaší oblasti dostupný*“ nebo „*do Vaší země není možné zboží doručit*“
- Technologie, které mohou limitovat teritoriálně neomezené šíření informací a omezit dostupnost obsahu z určitého území
- Výhody – možnost zaměřit se na určité země, šířit obsah v souladu s právní úpravou určitých zemí
- Nevýhody - omezování volného šíření a přístupu k online obsahu, důsledky pro svobodu slova, horizontální a vertikální fragmentace ekonomických trhů z důvodu zaměřování obchodníků a ISP na určitou oblast trhu nebo subjekty
- EU - v rozporu s požadavky jednotného vnitřního trhu EU, který je založen na volném pohybu zboží, služeb, kapitálu a osob

Nařízení o zákazu geoblokace

- Nařízení (EU) 2018/302 Evropského parlamentu a Rady ze dne 28. února 2018 o řešení neoprávněného zeměpisného blokování a dalších forem diskriminace založených na státní příslušnosti, místě bydliště či místně usazení zákazníků v rámci vnitřního trhu a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES (**nařízení o zákazu neoprávněné geoblokace**)
 - Nevztahuje se mimo jiné na audiovizuální služby, včetně kinematografických služeb, bez ohledu na způsob jejich výroby, distribuce a vysílání, a rozhlasové vysílání a pravidla uplatňovaná v oblasti autorského práva a práv s ním souvisejících

Nařízení o zákazu geoblokace

- ...Zejména by pak **samotná skutečnost, že obchodník dodržuje toto nařízení, neměla být vykládána tak, že obchodník zaměřuje činnost na členský stát spotřebitele ve smyslu čl. 6 odst. 1 písm. b) Nařízení Řím I a čl. 17 odst. 1 písm. c) Nařízení Brusel Ibis.** Pro účely určení rozhodného práva a příslušnosti by proto *pouhá skutečnost, že obchodník neblokuje nebo neomezuje přístup spotřebitelů z jiného členského státu k on-line rozhraní nebo že neuplatňuje v případech stanovených v tomto nařízení odlišné všeobecné podmínky pro přístup či odlišné podmínky pro platební transakce v rámci přijímaných platebních prostředků, neměla sama o sobě znamenat, že daný obchodník zaměřuje činnost na členský stát spotřebitele. Dále by nemělo být pouze na základě těchto důvodů dovozováno, že daný obchodník zaměřuje činnost na členský stát, v němž má spotřebitel obvyklé bydliště nebo bydliště, pokud obchodník poskytuje spotřebiteli informace a asistenci po uzavření smlouvy za účelem dodržení povinností obchodníka podle tohoto nařízení.*

DSA

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2065 ze dne 19. října 2022 o jednotném trhu digitálních služeb a o změně směrnice 2000/31/ES (nařízení o digitálních službách)
- Odst. 8 Preambule - *Podstatné spojení by se mělo předpokládat i v případě, že poskytovatel služeb zaměřuje své činnosti na jeden nebo více členských států ve smyslu čl. 17 odst. 1 písm. c) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012. Naopak pouhou technickou dostupnost internetové stránky z Unie nelze jen na základě tohoto důvodu pokládat za podstatné spojení s Unií.*
- Odst. 10 Preambule - *Tímto nařízením by rovněž neměla být dotčena unijní pravidla mezinárodního práva soukromého, zejména pravidla týkající se soudní příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, jako je nařízení (EU) č. 1215/2012, a **pravidla rozhodného práva pro smluvní a mimosmluvní závazkové vztahy.***

Co říci závěrem?

- *“Judges and legislators faced with adapting existing legal standards to the novel environment of cyberspace struggle with terms and concepts that the average [...] five-year-old tosses about with breezy familiarity.”*
- Převzato z Dan Svantesson
- American Libraries Association v. Pataki (969 F.Supp. 160, 170 (S.D.N.Y.,1997)) Per Preska J.

MUNI
LAW

Děkuji za pozornost.